

Posudek vedoucí diplomové práce

Diplomová práce:

Práce s kontroverzními tématy ve výchově k občanství na příkladu tématu gender a stereotypy

Autorka:

Bc. Kristina Margolienová

Autorka v úvodu obhájí význam práce s kontroverzními tématy v současné základní škole, představuje různé ukázky kontroverzí, se kterými se žáci setkávají a zaměřuje se na problematiku genderu a stereotypů. Práce postrádá odborné představení problematiky genderu, s tématem pracuje na obecné rovině, nepředstavuje kontroverze, které bychom podle názvu práce očekávali.

Za problematickou považuji absenci jasněji stanoveného cíle celé práce. Anotace uvádí, že cílem je zjistit využívání kontroverzí ve výuce a analyzovat aplikaci různých metod v práci s kontroverzemi. Z textu úvodní části práce vyplývá, že si autorka dává za cíl zkoumat míru reflexe genderových stereotypů u žáků. K tomuto cíli směřuje výuková jednotka, ve které diplomantka získávala data prostřednictvím pozorování výuky a vyhodnocení výstupů práce žáků. Další linkou práce je otázka postupů a metod ve vyučování, které zmiňuje anotace. V rámci splnění tohoto cíle byly v návaznosti na data získaná z práce vybraného vzorku žáků vedeny rozhovory s vyučujícími výchovy k občanství. V těchto rozhovorech vyučující uváděly svá očekávání k navrženému postupu diplomantky, představovaly a obhajovaly vlastní metody práce ve výchově k občanství. Diplomantka se zde zaměřila na představy učitelek o významu zapojení žáků v hodinách prostřednictvím aktivit. Téma aktivity žáků v hodinách, rozpor mezi transmisivní výukou a cílem výchovy k občanství v otázce postojů ale souvisí s výukou kontroverzních témat poněkud volně. Tyto problémy mají za následek, že práce nepůsobí zcela konzistentně.

Jestliže prvním těžištěm práce je výzkumná sonda reflexe genderových stereotypů u žáků, pak v rámci této sondy byl dodržen metodologický rámec, všechny postupy v získávání dat jsou zdůvodněny a dostatečně popsány. Jako výsledek sondy je zde prezentována žákovská sebereflexe proměn uvažování o stereotypech spojených s genderem, výsledky jsou ilustrovány ukázkami výpovědí.

K vyhodnocení dalšího cíle práce zaměřeného na hodnocení metod a organizace výuky diplomantka využívá záznamy z pozorování výuky a propojuje je s výpovědi vyučujících.

Vzhledem k tomu, že autorka byla aktivní účastnicí výukové situace, jsou v této části poměrně zřetelně vyjádřeny její vlastní preference, z těchto pozic také sondu vyhodnocuje. Praktická část se otázkám výuky kontroverzních témat věnuje pouze okrajově.

Celkový výsledek práce oslabuje její výše zmíněná nekonzistentnost, na druhou stranu práce nabízí zajímavé podněty k didaktickému uchopení problematiky genderu a to zejména postup výuky vybavený reflexí z realizace a zaznamenané výpovědi žáků.

Práce splňuje požadavky kladené na diplomovou práci v daném oboru, proto ji doporučuji k obhajobě.

Otázka k obhajobě:

Představte dvě až tři otázky ke kontroverzním tématům, která souvisejí problematikou genderových stereotypů.

V Praze dne 4. 1. 2020

Ing. Michaela Dvořáková, Ph.D.

Katedra občanské výchovy a filosofie